

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KREITI YA 12

SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA BOBEDI (SAL)

LEPHEPHE LA BOBEDI (P2)

DIBATSELA 2022

GAUTENG

MEPUTSO: 40

NAKO: Diiri tše 1½

Palomoka ya matlakala a dipotšišo ke 4.

DITAELO LE TSHEDIMOŠO

- 1. Badišiša ditaelo tše ka šedi pele o thoma go araba dipotšišo.
- 2. Lephephe le le na le KAROLO E TEE fela.

KAROLO YA A: Dingwalo (Dikanegelokopana) (40)

- 3. Araba dipotšišo KA MOKA tša karolo ye.
- 4. Nomora dikarabo tša gago go swana thwii le ka fao dipotšišo di nomorilwego ka gona.
- 5. Thoma POTŠIŠO YE NNGWE le YE NNGWE letlakaleng LE LEFSA.
- 6. Kakanyo mabapi le taolo ya nako:

Šomiša tekano ya metsotso ye e ka bago ye 45 POTŠIŠONG YE NNGWE le YE NNGWE.

7. Ngwala ka bothakga le ka mongwalo wa go balega.

LENANEOTEKOLO

DIKANEGELOKOPANA

GO TSEBA MANG - HH Ramokgopa

NOMORO YA POTŠIŠO	POTŠIŠO	MEPUTSO	NOMORO YA LETLAKALA
1. 'Thipa e tšwile morabeng'	Potšišo ya 1	20	3
	LE		
2. 'Mošaabitla'	Potšišo ya 2	20	4

DINGWALO: DIKANEGELOKOPANA

GO TSEBA MANG – HH Ramokgopa

Araba dipotšišo KA MOKA.

POTŠIŠO YA 1: 'THIPA E TŠWILE MORABENG' -?

Bala setsopolwa se gomme o arabe dipotšišo tša go se latela.

SETSOPOLWA SA A

A femela godimo. Rameriri a ema a mmatamela. TT a ema a ba <u>a emiša diatla</u>, go rapelela bophelo, a re: 'Hle ke a le rapela, nteseng hle!'
Rameriri: 'Kyk hoe skrik hy! <u>Jy is mos beter dood as lewendig</u>.'
A mo oma ka thipa. TT a re o boela morago a kgopša ke setulo a wa ka sa morago. Ba mo kgorogela masogana, eupša ba se mo gobatše ka mo a bego a tšhogile ka gona, 5 ge e se thipa ya Rameriri, yeo e ilego ya mo hlaba ka seatleng, Rameriri, a e goga ya tšwa, gomme a re: 'Pasop, jou hond. Kom manne!'
Masogana ao a sepela. TT a šala a tsoga, a ba a makala ge a ipona ka gobane o be a hloma a hwile. A tšwa ka fao, a leba hekeng ya boTetenki. A hlakanetšwa ke dimpša gomme a gomela morago a swere seatla sa go phulega.

10

1.1 Na TT e emetše go re eng? (1) 1.2 Mohuta wa tikologo wo o tšwelelago setsopolweng se ke wa mohuta mang? Fahlela ka dintlha TŠE THARO. (4) 1.3 Na mebolelwana ye e thaletšwego e šupa eng bjalo ka ge e dirišitšwe mo setsopolweng se? (2)1.4 Mehola ya poledišano ke efe? Efa mehola YE MERARO. (3)1.5 Ka dintlha TŠE PEDI hlaloša seo se hueditšego tiragalo ya setsopolwa se. (2) 1.6 Go ya ka tsebo ya gago ya kanegelokopana ye, bapetša semelo sa TT le sa Rameriri. Fahlela karabo ya gago ka dintlha TSE NNE. (4) 1.7 Efa molaetša wa kanegelokopana ye. (1) Na Rameriri o feleleditše kae? Efa dintlha TŠE PEDI. 1.8 (2)1.9 Nyalantšha hlogo le diteng tša kanegelokopana ye. (1) [20]

LE

... Ge MmaSefolo a sa dutše gona fao lapeng, gwa tšwelela monna yo mongwe a

POTŠIŠO YA 2: 'MOŠAABITLA' - ?

Bala setsopolwa se gomme o arabe dipotšišo tša go se latela.

SETSOPOLWA SA B

	PALOMOKA YA TLHAHLOBO:	40		
2.1	Kanegelokopana e swanetše go fega mmadi. A na mongwadi o atlegile lebakeng le? Fahlela ka mabaka A MABEDI.	(2) [20]		
2.9	Maikutlo a gago ke afe mabapi le batho bao ba rarollago mathata a bona ka go ya ngakeng tša setšo? Fahlela karabo ya gago ka lebaka la go kgodiša.	(2)		
	(b) A bolela a galefile	(1)		
	(a) A sa bolele selo	(1)		
2.8	Hlaloša mebolelwana ye e latelago go ya le ka moo e dirišitšwego ka gona setsopolweng se:			
2.7	Go ya ka tsebo ya gago ya kanegelokopana ye, bothata bjo bo le go gona bo hlotšwe ke eng?	(1)		
2.6	Ka dintlha TŠE PEDI laetša ponelopele ya gago mabapi le diteng tša setsopolwa se.	(2)		
2.5	Efa morero wa kanegelokopana ye. Hlaloša ka ntlha E TEE.	(2)		
2.4	Laetša thulano yeo e tšwelelago setsopolweng se o be o fe mohuta wa yona.	(2)		
2.3	Akaretša diteng tša setsopolwa se ka dintlha TŠE PEDI.	(2)		
2.2	Molwantšhi ke moanegwa yo a lwantšhago mogale goba mogaleadi. Molwantšhwa ke mogale goba mogaleadi wa kanegelokopana. Na molwantšhi le molwantšhwa ba kanegelo ye ke bomang? Fahlela karabo ya gago ka mabaka a maleba.	(4)		
2.1	Ngwala tswalano ya Mmasefolo le Albertina.	(1)		
	pa le ka gore ke gona, wa no re Sefolo o kae, Sefolo o kae? Ngwanaka o kae?' ale MmaSefolo o be a bolela a galefile. [Letl: 39]	10		
hlalošetša mosadi yo eng, bjang, ka gobane ga a bona selo, o no kwa ka bana ge ba mmotša, le gona Sefolo ga a bonale ka mo gae. A re: 'Na Sefolo o kae?' MmaSefolo: 'O re Sefolo o kae? Na ga o tsebe gore Sefolo mo gare ga beke ga a gona mo gae? Ga o tsebe gore Sefolo o a bereka? O palelwa ke eng go mpotša tša				
sw ga 'Fh Mo	swere lekokoko le dikobjana tša Albertina, a fihla a di bea pele ga mosadi yoo wa gaSefolo. 'Fh! Mong a dikobo o kae? Ngwanaka o kae batho?' Monna yola Ratšhidi a no dula fao a sa bolele selo, le yena a gakanegile gore o tlo			